

Хронике

Chronicles

Међународна радионица „Religion and Migration in Eastern Orthodox World“

У Београду је 7. и 8. јуна 2018. године одржана међународна радионица „Religion and Migration in Eastern Orthodox World“ у организацији др Лучијана Леуштена (Lucian Leustean) са Универзитета Астон из Бирмингема и др Александре Ђурић Миловановић из Балканолошког института САНУ из Београда. Реч је о једногодишњем пројекту Универзитета Астон под насловом „Forced Migration, Religious Diplomacy and Human Security in the Eastern Orthodox World“, који финансира Британска академија (British Academy). Пројекат испитује однос између савремених миграција, религије и безбедности у источној Европи и Русији, нарочито после распада Југославије и мигрантске кризе од 2011. године до данас.¹

Радионица је окупила водеће, светске, стручњаке из Енглеске, Румуније, Бугарске, Немачке, Холандије, Сједињених Америчких Држава, Швајцарске и Србије, који се баве савременим миграцијама и религијом у источној Европи. Током два дана, радионица је имала четири сесије и пет пленарних излагања. Скуп је отворен пленарним излагањем др Ерин Вилсон (Egin Wilson) са Универзитета из Гронингена (Холандија) под насловом: *Religion, Secularism and the Politics of the „Refugee Crisis“*. Др Вилсон је указала на улогу религије у контексту исељења, као и о утицају медија и јавног дискурса када је реч о категоријама „мигрант“, „терориста“, „муслиман“. Она је истакла на који начин се ове категорије тумаче у различитим политичким и културолошким поднебљима.

Прва сесија била је посвећена савременим миграцијама и актуелним проблемима у Турској, Грчкој и Бугарској. Након пленарног излагања др Клауса Бухенауа (Klaus Buchenau) са Универзитета у Регенсбургу (Немачка), уследила је сесија чији је главни циљ био да укаже на улогу међународних организација, пре свега Конференције европских цркава из Брисела (Conference of European Churches) и OSCE-а, у пројектима подршке усмереним ка мигрантима и тражиоцима азила. Др Петар Павловић и др Елизабета Китановић, из Конференције европских цркава, указали су на постојеће механизме подршке од стране хришћанских заједница које су чланице Конференције европских цркава у интеграцији и помоћи мигрантима и расељеним лицима у Европи. Трећа сесија обухватила је однос религије и миграција у Србији и у њој су радове представиле др Марта Стојић Митровић и др Александра Ђурић Миловановић, о улози верских хуманитарних организација у мигрантској кризи у Србији, као и др Биљана Сикимић, која је говорила о томе колико миграције и исељење утичу на

¹ <https://www2.aston.ac.uk/lss/research/lss-research/aston-centre-europe/projects-grants/forced-migration>

одржавање традиције посећивања светилишта Летница на Косову. Др Давор Џалто је представио улогу Српске православне цркве, посебно појединих мањих парохија, у мигрантској кризи. Он је упоредио миграције које су уследиле након распада Југославије са миграцијама са Блиског истока након 2011. године. Завршна сесија радионице окупила је водећа имена из области савремених истраживања религије. Проф. др Грејс Дејви (Grace Davie), светски позната социолошкиња религије из Енглеске, своје пленарно излагање посветила је представљању дугогодишњег истраживања о односу религије и социјалне заштите у неколико европских земаља. Дејви је указала на последице садашње мигрантске кризе на религију и верске заједнице у Европи. О улози православних цркава на Западу говорио је професор Жан Франсоа Мајер (Jean-Francois Mayer) из Швајцарске. Наслов његовог излагања био је *From Orthodox Migrants to the Migration of Orthodox Church(es): Making Sense of the Global Orthodox Presence*. Завршну реч на конференцији имао је религиолог, професор емеритус Павле Мојзес (Paul Mojzes) из Сједињених Америчких Држава, уредник часописа *Религија у источној Европи* и аутор бројних студија које се односе на интеррелигијски дијалог у овом делу света. Мојзес је указао на улогу религије у постконфликтним друштвима и начинима превазилажења сукоба и друштвених предрасуда посредством религије.

Конференцији су, поред угледних излагача, присуствовали и представници хуманитарних организација, као и стручњаци чији се рад надовезује на тему религије и/или миграција. Поред поменутих излагања, радионица је покренула и продуктивну дискусију. Веома често, ове области истраживања се посматрају одвојено, иако је неопходно сагледати их заједно, како бисмо боље разумели у којој мери (присилне) миграције утичу на верске праксе и вредности, али и која је

улога и место религије у животима миграната. Религија се овде посматрала као кључни елемент у миграцијским процесима, од пружања хуманитарне помоћи, до доприноса религије у процесима интеграције. Зборник радова са овог скупа биће објављен током 2019. године у издавачкој кући Routledge из Енглеске.

Александра Ђурић Миловановић

Летња школа „Миграције на Западном Балкану – од транзита до прихвата“

Београд, 24–28. септембар 2018. године

У Београду је одржана летња школа о миграцијама Миграције на Западном Балкану – од транзита до прихвата (Summer School: Migration on the Western Balkans – From Transit to Reception) од 24. до 28. септембра 2018. године. Летња школа је заједнички подухват Георг-Аугуст универзитета и Одељења за културну антропологију/европску етнологију из Гетингена, Немачка (Georg-August-Universität Göttingen, Studienangebots Kulturanthropologie/Europäische Ethnologie), Научноистраживачког центра Словеначке академије наука и уметности (Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti), Instituta za etnologiju i folklor, Хрватска, и Етнографског института САНУ, Србија. Школу је финансирала Немачка служба за академску размену (Der Deutsche Akademische Austausch Dienst (DAAD)), уз помоћ фондова Министарства спољних послова Савезне Републике Немачке (Auswärtiges Amt).

Више од 30 научника, студената, независних истраживача, активиста и особа ангажованих у невладином сектору, током пет дана је учествовало у предавањима, дебатама и радионицама о најрелевантнијим темама из области савремених међународних миграција. Током првог дана, професорка Забине Хес (Sabine Hess) је одржала уводно предавање о новим изазовима критичких студија миграција и граничног режима, док су млади стручњаци из невладиног сектора представили трансформације миграцијске политике у Србији и њихов утицај на законе и рад цивилног сектора. Други дан је започео шетњом по Савамали, на којој је др Ана Виленица одржала предавање о динамичном односу планираног урбаног развоја и положаја миграната у Београду. Учесници су посетили и два центра у којима координисано делују организације цивилног сектора фокусиране на пружање помоћи и услуга мигрантима, Миксалиште и Инфо парк. Школа је настављена предавањем професора Сајмона Гарнера (Simona Turner) о политикама смештања људи у кампове и борбама миграната са проблемима који одатле произилазе и радионицом на којој су учесници применили своје знање о овоме. Трећег дана је др Нина Перковски (Nina Perkowski) представила своје истраживање хуманитарног аспекта деловања Фронтекса, Европске агенције за граничну и обалску стражу, као увод у дебату о политикама хуманитаризма. Четврти дан је започео представљањем миграцијских кретања и институционалним, медијским и цивилним одговорима на њих у појединим земљама на тзв. Балканској рути. Дебата о правним превирањима и европском граничном режиму отворена је излагањем правних експерата Хане Хакики (Hanna Nakkiki), као и Жолта Секереша (Zsolt Szekeres) и Ивоне Бибер (Ivóna Bieber).